Транспорт у січні-серпні 2017 року

У серпні 2017р. (р/р) *зростання обсягів* ***вантажообороту*** *прискорилось до 7,2% (проти 6% у липні 2017р. (р/р)) та* ***пасажирообороту*** *до 6,6% (5,9% відповідно). У* ***вантажному транспорті*** *покращення показників відбулось в умовах як збільшення обсягів відправлення вантажів (зокрема, трубопровідним транспортом), так і дальності відправлення вантажів (автомобільний транспорт). У* ***пасажирському транспорті*** *аналогічно до вантажного відбулось збільшення перевезення пасажирів (авіаційний та водний транспорт) та дальності відправлення пасажирів (автомобільний транспорт).*

Основним позитивним фактором у вантажному сегменті був попит на дальні транспортні перевезення з боку підприємств реального сектору економіки для задоволення високого внутрішнього інвестиційного та споживчого, а також зовнішнього попиту. У пасажирському – покращення фінансових можливостей домогосподарств.

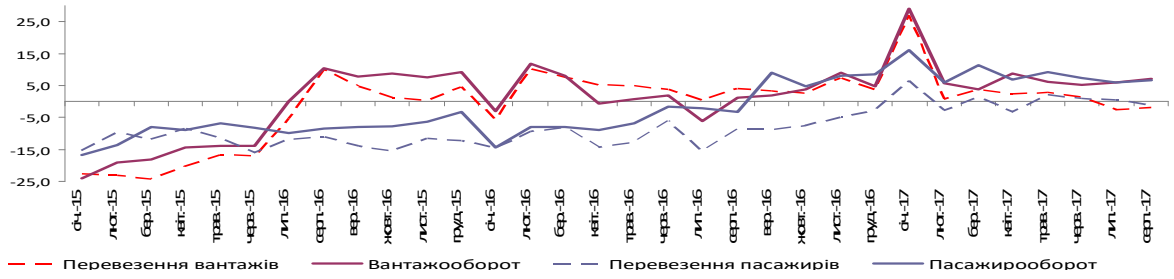
У січні-серпні 2017р. (п/п) *зростання обсягів* ***вантажообороту*** *становило 8,5% (проти 8,7% у січні-липні 2017р. та 1,5% у січні-серпні 2016 р.),* ***пасажирообороту*** *– 8,6% (8,9% та «мінус» 6,3% відповідно).* ***Як наслідок, у січні-серпні 2017р. (п/п)*** *зростання обсягу випуску ВЕД «Транспорт» (за оцінками Мінекономрозвитку) становило 4,6% [±1 в.п.] (проти 4,7% у січні-липні 2017 р. та 1,4% у січні-серпні 2016р.).*

Очікується, що за підсумками 2017р. *у транспортній галузі буде незначне уповільнення темпів зростання як вантажообороту, так і пасажирообороту. У вантажному транспорті основними стримуючими факторами є блокада транспортного сполучення в Донецькій та Луганській області та збереження проблем з дефіцитом рухомого складу залізничного транспорту. У пасажирському транспорті – висока собівартість перевезень в умовах значного зносу рухомого складу.*

Поряд з цим, підтримкою зростання у транспорті є високі потреби країн ЄС у імпортованому природному газі, сприятлива цінова кон'юнктура на зовнішніх ринках, розширення внутрішнього попиту з боку підприємств в умовах високих очікувань щодо продовження пожвавлення ділової активності.

«у січні-серпні 2017р. обсяг випуску ВЕД «Транспорт» зріс на 4,6% [±1 в.п.]»

Рис. 1. Вантажооборот/перевезення вантажів та пасажирооборот/перевезення пасажирів, % р/р

Джерело. ДСС

Табл. 1. Основні показники транспорту, % п/п

	січень-серпень 2016	січень-липень 2017	січень-серпень 2017
ВЕД "Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність"	***1,4***	**4,7**	**4,6**
Вантажооборот	***1,5***	**8,7**	**8,5**
Перевезення вантажів	*3,9*	*4,5*	*3,6*
Пасажирооборот	***-6,3***	**8,9**	**8,6**
Перевезення пасажирів	*-11,2*	0,7	0,5

Джерело. ДСС. Розрахунки МЕРТ.

«прискорення зростання обсягів вантажо-обороту відбулося за рахунок трубопровідного та авіаційного транспорту»

Основними чинниками формування динаміки транспортної сфери були:

у вантажному транспорті:

- ***трубопровідному*** *(у серпні 2017р. (р/р) вантажооборот зріс на 25,4%)* за рахунок високого попиту з боку країн ЄС на природний газ, у т. ч. з метою поповнення запасів внаслідок очікувань щодо подальшого його подорожчання;

Довідково: За даними ПАТ «Укртрансгаз» у січні-серпні 2017р. (р/р) Україна збільшила транзит природного газу до країн Європи на 23,4% до 61,95 млрд.м^3, що є максимальним показником, починаючи з 2011 року.

- ***автомобільному*** *(зростання на 6,7%)* – збільшення дальності відправлення вантажів на тлі розширення ділової активності окремих підприємств реального сектору

економіки *(зокрема, виробників інвестиційних та споживчих товарів)*
Довідково. У серпні 2017р. (р/р) у промисловості обсяг виробництва інвестиційних товарів зріс на 12,3%, споживчих товарів тривалого використання – на 11%, короткострокового - на 6,3% відповідно.

- ***водному –*** (*зменшення на 19,9%)* – зменшення дальності відправлення вантажів та пропозиції послуг, наданих морським транспортом *(у серпні 2017р. (р/р) вантажооборот знизився на 21,5%, перевезення вантажів – на 40%)* та річковим *(вантажооборот зменшився на 16,7%, перевезення вантажів – на 17,7% відповідно);*
- ***залізничному*** *(зменшення на 1,1%)* – негативний вплив від припинення транспортного сполучення на сході країни та логістичні проблеми на Донецькій залізниці *(дефіцит вагонів, у т. ч. через їх затримку при завантаженні та розвантаженні на підприємствах),* а також зменшення попиту з боку окремих промислових виробників енергетичних товарів, зокрема, добування вугілля.

Довідково. Припинення переміщення вантажів через лінію зіткнення у Донецькій та Луганській обл. вплинуло на зменшення відправлення вантажів залізницею, в першу чергу, чорних металів (на 19,4% у серпні 2017р. (р/р)), вугілля (на 28,3%). У серпні 2017р. (р/р) відправлення вантажів на Донецькій залізниці скоротилося на 42,8%.

Табл. 2. Вантажний транспорт, % р/р

	Вантажооборот				Перевезення вантажів			
	серпень 16	структура, % (серпень 16)	серпень 17	внесок, в.п.	серпень 16	структура, % (серпень 16)	серпень 17	внесок, в.п.
ВСЬОГО	**1,2**	**100,0**	**7,2**	**-**	**4,1**	**100,0**	**-1,8**	**-**
Залізничний	-2,5	57,5	-1,1	-0,6	-0,6	55,6	-5,5	-3,1
Автомобільний	16,6	12,0	6,7	0,8	17,9	28,8	-3,5	-1,0
Річковий	47,4	0,6	-16,7	-0,10	5,9	0,9	-17,7	-0,2
Морський	-4,8	1,1	-21,5	-0,2	3,5	0,7	-40,0	-0,3
Авіаційний	3,6	0,1	62,5	0,03	7,0	0,01	32,8	0,003
Трубопровідний	3,0	28,7	25,4	7,3	-1,0	14,1	19,2	2,7

Джерело. ДСС, розрахунки Мінекономрозвитку

«у серпні (р/р) найбільший позитивний внесок у вантажо-обороті мав трубопровідний транспорт»

у пасажирському транспорті:

- ***розширення пропозиції рейсів для задоволення попиту*** з боку населення в умовах підвищення мінімальної заробітної плати, що позитивно вплинуло на такі види транспорту як **авіаційний** *(пасажирооборот зріс на 24,9%, перевезення пасажирів – на 21,1%, у т. ч. у міжнародному сполученні на 25,3%) та* **автомобільний** у т.ч. через збільшення дальності перевезення пасажирів *(пасажирооборот зріс на 5,3%);*
- ***значний знос рухомого складу*** майже всіх видів транспорту *(у ВЕД «Транспорт, складське господарство, поштова та кур`єрська діяльність» у 2015р. ступінь зносу основних засобів становила 51,7%), що призводить до збільшення собівартості транспортних послуг та негативно впливає на пропозицію послуг;*
- ***зростання вартості проїзду автомобільним пасажирським транспортом*** *(у серпні 2017р. (р/р) ІСЦ транспортних послуг збільшився на 20,3%, у т. ч. автодорожнього пасажирського транспорту - на 22,4%).*

«прискорення зростання обсягів пасажиро-обороту відбулося за рахунок автомобільного та водного транспорту»

Табл. 3. Пасажирський транспорт,% р/р

	Пасажирооборот				Перевезення пасажирів			
	серпень 16	структура, % (серпень 16)	серпень 17	внесок, в.п.	серпень 16	структура, % (серпень 16)	серпень 17	внесок, в.п.
ВСЬОГО	**-3,2**	**100,1**	**6,6**	**-**	**-8,7**	**100,0**	**-1,0**	**-**
Залізничний	-26,1	28,8	-1,9	-0,5	-56,6	4,1	-3,1	-0,13
Автомобільний	3,8	35,4	5,3	1,9	-7,6	44,5	-1,1	-0,5
Водний	78,0	0,06	11,8	0,007	-5,3	0,02	47,1	0,01
Авіаційний	36,7	21,5	24,9	5,4	36,2	0,3	21,1	0,1
Міський	-1,22	14,1	-0,8	-0,12	-1,2	51,1	-1,0	-0,5

**- починаючи з січня 2017р. ПАТ «Укрзалізниця» змінило методологію обліку перевезень пасажирів залізничним транспортом у приміському сполученні, які користуються пільгами на безкоштовний проїзд*
Джерело. ДСС, розрахунки Мінекономрозвитку

«у серпні (р/р) найбільший позитивний внесок у пасажиро-обороті мав авіаційний транспорт»

Очікування. За **підсумками 2017р.** у транспортній галузі очікується незначне уповільнення темпів зростання. У **вантажному транспорті** основними стримуючими факторами є блокада транспортного сполучення в Донецькій та Луганській області та збереження проблем з дефіцитом рухомого складу залізничного транспорту. У **пасажирському транспорті** – висока собівартість перевезень в умовах значного зносу рухомого складу.
Ризики. Ескалація військового конфлікту, падіння попиту з боку виробничого сектору через погіршення зовнішньої кон'юнктури та несприятливі погодні умови під час проведення збиральної компанії, що може позначитись на зменшенні обсягів зібраного врожаю.